

Innst. 168 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dokument 3:1 (2015–2016)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner som er behandlet av Stortinget

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Riksrevisjonen følger normalt opp forvaltningsrevisjoner tre år etter at sakene er behandlet. Dersom det ikke er gjort nødvendige endringer etter tre år, blir saken fulgt opp igjen året etter.

Dokument 3:1 (2015–2016) omtaler oppfølgingen av ni forvaltningsrevisjoner. Syv av sakene er avsluttet mens Riksrevisjonens undersøkelse av reorganiseringen av skatteetaten – Dokument 3:4 (2011–2012) og Riksrevisjonens undersøkelse av politiets arbeid med vinningskriminalitet – Dokument 3:6 (2011–2012), følges videre.

1.2 Avsluttede saker

1.2.1 *Riksrevisjonens undersøkelse av Integrerings- og mangfoldsdirektoratets måloppnåelse og virkemiddelbruk i arbeidet med bosetting og kvalifisering av flyktninger – Dokument 3:3 (2010–2011)*

1.2.1.1 INNLEDNING

Dokument 3:3 (2010–2011) Riksrevisjonens undersøkelse om Integrerings- og mangfoldsdirektoratets måloppnåelse og virkemiddelbruk i arbeidet med bosetting og kvalifisering av flyktninger ble sendt til Stortinget 11. november 2010. Formålet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere om måloppnåelsen på viktige områder innen integrering

var i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, og hvordan Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) bidro til måloppnåelsen. Det var også et mål å vurdere departementets styring og oppfølging av IMDi.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 3. februar 2011, jf. Innst. 191 S (2010–2011). Saken ble behandlet i Stortinget 11. mars 2011.

Riksrevisjonen fulgte opp saken i Dokument 3:1 (2014–2015). Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga 18. desember 2014 sin innstilling til Dokument 3:1 (2014–2015), jf. Innst. 129 S (2014–2015), og komiteen var fornøyd med at Riksrevisjonen fulgte saken videre.

1.2.1.2 RIKSREVISJONENS VURDERING

Riksrevisjonen ba i brev 26. mars 2015 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet gjøre rede for status og hvilke tiltak som er iverksatt for å følge opp rapportens hovedkonklusjoner og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i saken. Departementet svarte Riksrevisjonen i brev av 18. mai 2015 og i et supplerende brev 11. august 2015.

Riksrevisjonen har merket seg at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i tildelingsbrev for 2015 har tydeliggjort IMDis ansvar for å sikre erfaringsoverføring mellom kommuner og formidling av god praksis til kommuner med svak måloppnåelse. Videre er det positivt at det er innført som styringsparameter for direktoratet at kommunenes planlegging og gjennomføring av opplæring i norsk og samfunnskunnskap og introduksjonsprogrammet skal styrkes, og at god praksis skal dokumenteres og formidles.

Riksrevisjonen har merket seg at flere av tiltakene legger vekt på opplæring og erfarings- og kom-

petanseoverføring fra kommuner med god resultatoppnåelse til kommuner med svake resultater og liten erfaring med kvalifiseringsarbeid. Etter Riksrevisjonens vurdering er det positivt at kommuner med svake resultater blir oppfordret til å delta i mange av tiltakene.

Riksrevisjonen legger til grunn at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vil følge opp at de iverksatte tiltakene fører til nødvendige forbedringer og økt måloppnåelse.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

1.2.2 Riksrevisjonens undersøkelse av eiendomsforvaltningen i helseforetakene – Dokument 3:11 (2010–2011)

1.2.2.1 INNLEDNING

Dokument 3:11 (2010–2011) Riksrevisjonens undersøkelse av eiendomsforvaltningen i helseforetakene ble sendt Stortinget 15. september 2011. Målet med undersøkelsen var å vurdere om spesialisthelsetjenestens eiendomsmasse blir forvaltet og utviklet på en effektiv måte og i samsvar med overordnede føringer.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 8. november 2011, jf. Innst. 42 S (2011–2012). Stortinget behandlet saken 28. november 2011.

1.2.2.2 RIKSREVISJONENS VURDERING

Riksrevisjonen ba i brev 20. mars 2015 Helse- og omsorgsdepartementet gjøre rede for status og hvilke tiltak som er iverksatt for å følge opp rapportens hovedkonklusjoner og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i saken. Departementet svarte i brev av 30. april 2015.

Riksrevisjonen merker seg at Sykehusbygg HF har evaluert ordningen med ekstern kvalitetssikring av sykehusprosjekter, og at ordningen nå er gjort permanent.

Riksrevisjonen merker seg også at Sykehusbygg HF har overtatt ansvaret for en nasjonal database for sykehusarealer, og at det skal utarbeides en samlet oversikt over klassifiserte sykehusarealer i løpet av 2015. En slik oversikt som viser faktisk utnyttelse av sykehusarealer, vil ifølge departementet kunne legge til rette for effektiviseringstiltak.

Økningen i bygningsmassens bokførte verdi med over 10 mrd. kroner viser primært at det har blitt investert i nye sykehusbygg i perioden. Tre av de regionale helseforetakene oppgir at andelen bygningsmasse med middels og kraftige tegn på dårlig tilstand, har holdt seg stabilt i perioden eller økt noe. Den positive utviklingen i økonomiske resultater de siste årene burde ha gjort det mulig med et mer langsiktig og systematisk vedlikehold. Statusrapporterin-

gen fra de regionale helseforetakene viser at den bedre økonomien i liten grad har ført til et høyere vedlikeholds nivå. Riksrevisjonen merker seg at det nå legges opp til å prioritere vedlikehold i de økonomiske langtidsplanene i de regionale helseforetakene.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

1.2.3 Riksrevisjonens undersøkelse av ordningen med rett til fritt sykehusvalg – Dokument 3:3 (2011–2012)

1.2.3.1 INNLEDNING

Dokument 3:3 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse av ordningen med rett til fritt sykehusvalg ble sendt Stortinget 20. oktober 2011. Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere i hvilken grad myndighetene når målet med ordningen fritt sykehusvalg.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 20. desember 2011, jf. Innst. 146 S (2011–2012). Stortinget behandlet saken 9. februar 2012.

1.2.3.2 RIKSREVISJONENS VURDERING

Riksrevisjonen ba i brev 18. mars 2015 Helse- og omsorgsdepartementet om å gjøre rede for status og hvilke tiltak som er iverksatt for å følge opp rapportens hovedkonklusjoner og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader. Departementet svarte i brev 23. april 2015.

Riksrevisjonen merker seg de tiltakene og endringen som Helse- og omsorgsdepartementet har iverksatt etter at Stortinget behandlet Riksrevisjonens undersøkelse av ordningen med fritt sykehusvalg.

Riksrevisjonen registrerer at fastlegenes plikt ved henvisning om å informere pasientene om retten til fritt sykehusvalg er presisert i den nye fastlegeforskriften som trådte i kraft i 2013. Riksrevisjonen vil peke på fastlegenes betydning for at pasienten bruker retten til fritt sykehusvalg. Det er derfor positivt at det har vært informasjonskampanjer rettet mot fastleger de siste årene, og at fastlegene har vært involvert i arbeidet med å forbedre ordningen.

Riksrevisjonen har merket seg at departementet ikke har noen oversikt over hvor mange som bruker retten til fritt sykehusvalg. Antall besøk på nettsiden kan ifølge departementet tolkes som en indikator på at befolkningens kjennskap til ordningen har økt. Undersøkelsen viste samtidig at brukere av ordningen hadde en del likhetstrekk i bakgrunn, utdanning, inntekt og tilknytning til arbeidslivet. Departementet viser til flere tiltak som sikrer at alle ledd i helsetjenesten informerer pasientene om retten til fritt sykehusvalg. Riksrevisjonen forutsetter at arbeidet følges

opp slik at alle pasienter gis muligheter til å bruke retten til fritt sykehusvalg.

Riksrevisjonen merker seg det pågående arbeidet med å beregne og presentere reelle ventetider på nettstedet og registrerer at dette har avdekket flere utfordringer. Riksrevisjonen forutsetter at departementet fortsetter arbeidet med å sikre at informasjon som oppgis på nettstedet, viser hva man kan forvente av reell ventetid også for prioriterte pasienter. Dette vil øke sannsynligheten for at pasienter ønsker å bruke sine rettigheter til å velge sykehus.

Riksrevisjonen ser positivt på at den nye løsningen «Velg behandlingssted» på helsenorge.no skal knyttes tettere til de nasjonale kvalitetsindikatorene. På den måten legges det til rette for at pasientene får et bedre grunnlag for å velge sykehus når de bruker retten til fritt sykehusvalg.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

1.2.4 Riksrevisjonens undersøkelse om håndtering av farlig avfall – Dokument 3:7 (2011–2012)

1.2.4.1 INNLEDNING

Dokument 3:7 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse om håndtering av farlig avfall ble sendt Stortinget 7. februar 2012. Målet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere myndighetenes arbeid med å sikre forsvarlig håndtering av farlig avfall.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 27. mars 2012, jf. Innst. 232 S (2011–2012), og Stortinget behandlet saken 26. april 2012.

1.2.4.2 RIKSREVISJONENS VURDERING

Riksrevisjonen ba i brev 26. mars 2015 Klima- og miljødepartementet om å gjøre rede for status og hvilke tiltak som er iverksatt for å følge opp rapportens hovedkonklusjoner og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i saken. Departementet svarte i brev 20. mai 2015.

Riksrevisjonen registrerer at Klima- og miljødepartementet har satt i gang flere tiltak som kan styrke kontrollen av håndteringen av farlig avfall.

Riksrevisjonen merker seg videre at det fra mai 2015 er innført et elektronisk deklarasjonssystem for farlig avfall som fram til 2017 skal benyttes sammen med det gamle systemet. Innføringen av et elektronisk deklarasjonssystem er etter Riksrevisjonens mening et godt tiltak for å få bedre oversikt og statistikk over området. Det bør også som departementet framhever, kunne gi mulighet for bedre planlegging og gjennomføring av kontrollvirksomheten.

Riksrevisjonen vurderer det som positivt at avfallshåndtering er tema på de fleste tilsynene Miljødirektoratet og Fylkesmannen gjennomfører, og at

tilsynene er risikobasert for alle aktørene i avfallskjeden. Det er også positivt at Miljødirektoratet formidler resultatet av tilsynsaksjonene på møter og seminarer med bransjen og involverte fagorganisasjoner. Det er rimelig å anta at dette gir en forbedret håndtering av farlig avfall både i mottaksanlegg og i behandlingsanlegg.

Farlig avfall er et grenseoverskridende problem, og det er viktig at lovverket er likeartet innenfor EØS-markedet. Riksrevisjonen registrerer at departementet foreslår å gjøre endringer i avfallsforskriften for å inkludere nye krav for EE-avfall fra reviderte EU-direktiv.

Riksrevisjonen merker seg at Klima- og miljødepartementet opplyser at Sjøfartsdirektoratet har etablert et innrapporteringssystem for levering av avfall fra fartøy til havnene, og at Kystverket og Sjøfartsdirektoratet fra juni 2015 vil implementere avfallsmeldingene fra fartøyene gjennom SafeSeaNet-systemet.

Riksrevisjonen merker seg videre at det fra 2015 har kommet endringer i forurensningsloven og straffeprosessloven som gir økte strafferammer og bedre grunnlag for myndighetene til å drive tilsyn som kan avdekke ulovlig eksport av avfall. Endringene kan etter Riksrevisjonens mening bidra positivt til å forebygge og hindre ulovlig eksport av avfall. Riksrevisjonen understreker at myndighetene må benytte de nye virkemidlene som lovendringene gir, på en effektiv måte for å hindre ulovlig eksport av farlig avfall.

Riksrevisjonen konstaterer at det er satt i gang flere tiltak på området, og at disse kan gi en positiv effekt på forvaltningen av farlig avfall. De fleste tiltakene er imidlertid iverksatt i løpet av våren 2015, og Riksrevisjonen understreker derfor betydningen av at Klima- og miljødepartementet følger opp effektene av tiltakene.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

1.2.5 Riksrevisjonens undersøkelse av Mattilsynet – Dokument 3:8 (2011–2012)

1.2.5.1 INNLEDNING

Dokument 3:8 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse av Mattilsynet ble sendt til Stortinget 31. januar 2012. Formålet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere i hvilken grad Mattilsynets virksomhet var enhetlig og hadde gitt forutsatte effektiviseringsgevinster. Undersøkelsen fokuserte hovedsakelig på det utøvende tilsynsarbeidet.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 27. mars 2012, jf. Innst. 231 S (2011–2012). Stortinget behandlet saken 26. april 2012.

1.2.5.2 RIKSREVISJONENS VURDERING

Riksrevisjonen ba i brev 19. mars 2015 Landbruks- og matdepartementet om å gjøre rede for sta-

tus og hvilke tiltak som er iverksatt for å følge opp rapportens hovedkonklusjoner og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i saken. Departementet svarte i brev 12. mai 2015.

Riksrevisjonen registrerer at det er satt i verk en rekke tiltak for å sikre en mer enhetlig saksbehandling i tilsyns-, godkjennings- og klagesaker. Riksrevisjonen har også merket seg at det arbeides systematisk med kompetanseheving, etablering av landsdekkende rutiner og forenkling av regelverk for å sikre at saker blir behandlet riktig og ensartet. Videre er det gjennomført tiltak for raskere avklaring av prinsipielle spørsmål i Mattilsynet, økt kunnskapsdeling innen etaten og oppfølging av tilsynssystemet MATS. Det er også gjennomført brukerundersøkelser av MATS som viser en positiv utvikling for systemet. Det vises også til at departementene har utviklet nye indikatorer i tildelingsbrevet for å gi kvalitativt bedre, relevant og tilstrekkelig styringsinformasjon. Departementene opplyser at det jobbes videre sammen med Mattilsynet om dette.

Mattilsynets arbeid med å sikre korrekt tilsyn berører et stort antall personer og virksomheter i Norge og kan ha store økonomiske konsekvenser for den enkelte og virksomhetene. Riksrevisjonen understreker derfor betydningen av at Landbruks- og matdepartementet i samarbeid med de to øvrige berørte departementene fortsatt følger opp Mattilsynets arbeid på området.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

1.2.6 Riksrevisjonens undersøkelse av effektiv ressursutnyttelse i NAV – Dokument 3:10 (2011–2012)

1.2.6.1 INNLEDNING

Dokument 3:10 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse av effektiv ressursutnyttelse i NAV ble sendt til Stortinget 6. mars 2012. Formålet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere om NAV hadde etablert en effektiv ressursutnyttelse i ytelsesforvaltning i fylkeslinjen, og å identifisere organisatoriske og styringsmessige årsaker til at ressursutnyttelsen varierte mellom fylkene.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga innstilling 15. mai 2012, jf. Innst. 294 S (2011–2012). Stortinget behandlet saken 30. mai 2012.

1.2.6.2 RIKSREVISJONENS VURDERING

Riksrevisjonen ba i brev 20. mars 2015 Arbeids- og sosialdepartementet om å gjøre rede for status og hvilke tiltak som er iverksatt for å følge opp rapportens hovedkonklusjoner og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i saken. Departementet svarte i brev 22. mai 2015.

Riksrevisjonen registrerer at Arbeids- og sosialdepartementet har satt i verk flere tiltak for å imøtekomme merknadene fra kontroll- og konstitusjonskomiteen i Innst. 294 S (2011–2012).

Riksrevisjonen har merket seg at forvaltningsenhetene i 2013 ble samlet under én felles nasjonal ledelse i et eget resultatområde, NAV Forvaltning. Ifølge departementet vil dette legge til rette for at ressurser i større grad kan benyttes på tvers av forvaltningsenhetene slik at ledig kapasitet i en del av landet kan benyttes til å avhjelpe stor inngang andre steder. Riksrevisjonen registrerer at omorganiseringen også vil kunne bidra til at arbeids- og velferdsetaten oppnår en mer enhetlig praksis over hele landet, og at de spesialiserte enhetene nå betraktes som mer robuste og kvalifiserte.

Riksrevisjonen registrerer at det har vært en forbedring i antall saker som behandles innenfor normalt saksbehandlingstid, slik at kravet til saksbehandlingstid i 2014 ble oppnådd for til sammen 12 av 15 ytelser.

Riksrevisjonen har ellers merket seg at sykefraværet fortsatt er høyt, men at det siden 2011 er noe redusert. Riksrevisjonen forutsetter at Arbeids- og sosialdepartementet viderefører fokuset på å få ned sykefraværet.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

1.2.7 Riksrevisjonens undersøkelse om rehabilitering innen helsetjenesten – Dokument 3:11 (2011–2012)

1.2.7.1 INNLEDNING

Dokument 3:11 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse om rehabilitering innen helsetjenesten ble sendt til Stortinget 6. mars 2012. Formålet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere i hvilken grad myndighetene ivaretar sitt overordnede ansvar for å sikre prioritering av rehabilitering i helsetjenesten. Dette ble gjort gjennom å undersøke utvikling i antall sengeplasser, ventetider, liggedøgn og gjennomsnittlig liggetid for pasienter med behov for rehabilitering, samt å vurdere om kapasitet og aktivitet i tjenestene til denne pasientgruppa var styrket.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 15. mai 2012, jf. Innst. 295 S (2011–2012). Stortinget behandlet saken 30. mai 2012.

1.2.7.2 RIKSREVISJONENS VURDERING

Riksrevisjonen ba i brev 17. mars 2015 Helse- og omsorgsdepartementet om å gjøre rede for status og hvilke tiltak som er iverksatt for å følge opp rapportens hovedkonklusjoner og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader i saken. Departementet svarte i brev 30. april 2015.

Riksrevisjonen har merket seg at det siden 2010 ikke har vært noen reduksjon i ventetiden for rehabiliteringspasienter i spesialisthelsetjenesten. Rehabiliteringspasienter ventet i gjennomsnitt i 57 dager på behandling både i 2010 og i 2013.

Riksrevisjonen merker seg videre at det er lite som tyder på at den samlede kapasiteten på rehabilitering har økt siden 2010. Den oppbyggingen av kapasitet som har kommet i kommunene, har ikke vært stor nok til å veie opp for nedbyggingen av kapasitet i spesialisthelsetjenesten.

Helse- og omsorgsdepartementet viser til at det er satt i gang flere tiltak for å øke bruken av individuell plan, men Riksrevisjonen registrerer at det i perioden 2010–2013 bare har vært en svak økning i andelen pasienter som får utarbeidet individuell plan. Bare hver tredje pasient som har behov for individuell plan, og ikke har takket nei til dette, får utarbeidet en slik plan. Dette kan tyde på at tiltakene som er satt i verk, så langt ikke har hatt den ønskede effekten. Riksrevisjonen har registrert at det er en positiv utvikling når det gjelder andelen kommuner og helseforetak som har etablert en koordinerende enhet, og at departementet har iverksatt tiltak for å styrke de koordinerende enhetenes status og rolle. Riksrevisjonen viser til at det er satt i gang eller planlagt flere tiltak for å bedre kunnskapen om tilbudet til rehabiliteringspasienter, både med tanke på kapasitet og kvalitet. Siden mange tiltak er i startfasen, er det ikke grunnlag for å vurdere effekten av disse tiltakene, det vil si om denne kunnskapen fører til økt kapasitet eller tilgjengelighet til rehabiliteringstjenester.

Riksrevisjonen registrerer at arbeidet med å utarbeide kvalitetsindikatorer for rehabiliteringstjenester først vil bli satt i gang høsten 2015, og ikke forventes å være ferdig før i 2017. Riksrevisjonen viser til at kontroll- og konstitusjonskomiteen i Innst. 295 S (2011–2012) uttalte at det var viktig at Helsedirektoratets lovpålagte ansvar for å utvikle nasjonale kvalitetsindikatorer blir prioritert, og understreker at Helse- og omsorgsdepartementet nå må følge opp at direktoratet har nødvendig framdrift i dette arbeidet.

Riksrevisjonen legger til grunn at Helse- og omsorgsdepartementet vil følge opp at de iverksatte tiltakene har de ønskede effektene, slik at pasienter som har behov, får nødvendig rehabilitering innen rimelig tid, slik Stortinget har forutsatt. Riksrevisjonen vil følge utviklingen på området både når det gjelder ventetider, kapasiteten i tilbudet og gjennomføringen av de igangsatte og varslede tiltakene. I forbindelse med de årlige risikovurderingene vil Riksrevisjonen vurdere om det er behov for en ny forvaltningsrevisjon på dette fagområdet.

Riksrevisjonen har avsluttet saken.

1.3 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard og lederen Martin Kolberg, fra Høyre, Erik Skutle og Michael Tetzschner, fra Fremskrittspartiet, Tom E. B. Holthe og Helge Thorheim, fra Kristelig Folkeparti, Hans Fredrik Grøvan, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Venstre, Siri Engesæth, fra Sosialistisk Venstreparti, Bård Vegar Solhjell, og fra Miljøpartiet De Grønne, Une Aina Bastholm, viser til at Dokument 3:1 (2015–2016) gjelder oppfølgingen av totalt ni forvaltningsrevisjoner, hvorav syv er avsluttet. De to sakene som følges videre er Riksrevisjonens undersøkelse av reorganiseringen av skatteetaten (Dokument 3:4 (2011–2012)) og Riksrevisjonens undersøkelse av politiets arbeid med vinningskriminalitet (Dokument 3:6 (2011–2012)).

Når det gjelder Riksrevisjonens undersøkelse av Integrerings- og mangfoldsdirektoratets måloppnåelse og virkemiddelbruk, har komiteen merket seg at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har tydeliggjort IMDis ansvar for å sikre erfaringsoverføring mellom kommuner og formidling av god praksis til kommuner med svak måloppnåelse. Riksrevisjonen legger til grunn at departementet vil følge opp at de iverksatte tiltakene fører til nødvendige forbedringer og økt måloppnåelse. Komiteen er enig i dette.

Når det gjelder undersøkelsen av eiendomsforvaltningen i helseforetakene (Dokument 3:11 (2011–2012)), der målet med undersøkelsen var å vurdere om spesialisthelsetjenestens eiendomsmasse blir forvaltet og utviklet på en god og effektiv måte og i samsvar med overordnede føringer, har komiteen merket seg at det nå legges opp til å prioritere vedlikehold i de økonomiske langtidsplanene i de regionale helseforetakene.

Undersøkelsen av ordningen med rett til fritt sykehusvalg (Dokument 3:3 (2011–2012)) hadde som formål å vurdere i hvilken grad myndighetene når målet med ordningen. Riksrevisjonen viser til flere tiltak som er iverksatt av Helse- og omsorgsdepartementet, herunder tiltak som sikrer at alle ledd i helsetjenesten informerer pasientene om retten til fritt sykehusvalg. Komiteen ser positivt på dette.

Når det gjelder undersøkelsen om håndtering av farlig avfall (Dokument 3:7 (2011–2012)), fremgår det at Klima- og miljødepartementet har satt i gang flere tiltak med sikte på å styrke kontrollen av håndteringen av farlig avfall og at det blant annet har kommet endringer i forurensningsloven og straffeprosessloven som gir økte strafferammer og bedre grunnlag for myndighetene til å drive tilsyn som kan

avdekke ulovlig eksport av avfall. Riksrevisjonen konstaterer at de iverksatte tiltakene på området kan gi positiv effekt, men understreker betydningen av at departementet følger opp effektene. Komiteen slutter seg til dette.

Det er i etterkant av Riksrevisjonens undersøkelse av Mattilsynet (Dokument 3:8 (2011–2012)) satt i gang en rekke tiltak, blant annet for å sikre en mer enhetlig saksbehandling i tilsyns-, godkjennings- og klagesaker. Komiteen merker seg at Riksrevisjonen understreker betydningen av at Landbruks- og matdepartementet i samarbeid med de to øvrige berørte departementene fortsatt følger opp Mattilsynets arbeid på området og er tilfreds med dette.

Undersøkelsen om effektiv ressursutnyttelse i Nav (Dokument 3:10 (2011–2012)) hadde blant annet som formål å vurdere om det var etablert en effektiv ressursutnyttelse i ytelsesforvaltning i fylkeslinjen. Det fremgår at Arbeids- og sosialdepartementet har iverksatt flere tiltak, herunder opprettelsen av Nav Forvaltning. Saksbehandlingstiden har gått ned, men sykefraværet er fortsatt høyt. Riksrevisjonen forutsetter derfor at Arbeids- og sosialdepartementet viderefører fokuset på å få ned sykefraværet. Komiteen er enig i dette.

Når det gjelder Riksrevisjonens undersøkelse om rehabilitering innen helsetjenesten (Dokument 3:11 (2011–2012)), er det siden 2010 satt i gang flere tiltak, men Riksrevisjonen viser til at siden mange av tiltakene er i startfasen, er det ikke grunnlag for å vurdere effektene. Riksrevisjonen registrerer at arbeidet med å utarbeide resultatindikatorer for rehabiliteringstjenester først ble satt i gang høsten 2015, og ikke forventes å være ferdig før i 2017. Komiteen er tilfreds med at Riksrevisjonen i forbindelse med de årlige risikovurderingene vil vurdere om det er behov for en ny forvaltningsrevisjon på dette fagområdet.

Komiteen slutter seg for øvrig til Riksrevisjonens vurdering av at det for disse syv sakene er gjort nødvendige endringer etter tre år, slik at sakene ikke følges opp igjen neste år.

1.4 Saker som følges videre

1.4.1 Riksrevisjonens undersøkelse av reorganiseringen av skatteetaten – Dokument 3:4 (2011–2012)

1.4.1.1 INNLEDNING

Dokument 3:4 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse av reorganiseringen av skatteetaten ble sendt til Stortinget 6. desember 2011. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 14. februar 2012, jf. Innst. 182 S (2011–2012). Saken ble behandlet i Stortinget 26. mars 2012.

Formålet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere om resultatene av reorganiseringen i skat-

teetaten i perioden 2008–2009 var i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger. Riksrevisjonens undersøkelse omfattet årene 2006–2010.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen kommenterte at målene for reorganiseringen av skatteetaten var svært ambisiøse, og at komiteen var innforstått med at gevinstene med omorganiseringen kan ta tid. Komiteen understrekte likevel at Riksrevisjonens påpekninger av svakheter ved skatteforvaltningen, som kontroll av næringsdrivende, innkreving av merverdiavgift, saksbehandlingstider på klagesaker og ventetider på telefonhenvendelser til skatteopplysningen, må følges opp.

Komiteen understrekte også viktigheten av at befolkningen får korrekte opplysninger når de henvender seg til Skatteopplysningen. Komiteen mente i likhet med Riksrevisjonen at skatteetaten måtte iverksette tiltak for å sikre at skattyterne får tilfredsstillende veiledning.

1.4.1.2 DEPARTEMENTETS OPPFØLGING

Riksrevisjonen ba i brev 26. mars 2015 Finansdepartementet om å gjøre rede for status og hvilke tiltak som er iverksatt for å følge opp rapportens hovedkonklusjoner og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader, jf. Innst. 182 S (2011–2012). Departementet svarte i brev 26. mai 2015.

Samlet kontrollvirksomhet og ressursbruk

Kontrollvirksomhet

Finansdepartementet opplyser at kontrollomfanget i perioden 2011–2014 har blitt redusert. Andelen kontrollerte selskaper og næringsdrivende gikk ned fra 9,8 prosent i 2011 til 6,9 prosent i 2014. Samtidig mener departementet at skatteetatens kontrollarbeid i perioden har økt i kvalitet. Kontrollene har ifølge departementet blitt mer treffsikre, og gjennomsnittlig avdekket beløp per avdekkingskontroll økte i perioden.

Finansdepartementet opplyser at utviklingen på kontrollområdet må ses i sammenheng med at departementet har gått bort fra å styre på antall kontroller og i større grad ønsker å legge til rette for at skatteetatens kontrollvirksomhet baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Ifølge Finansdepartementet må imidlertid kontrollvirksomheten dekke både de store og tunge sakene og mer typiske kontrollaksjoner der synliggjøring av kontrollinnsatsen er ett av målene. Departementet opplyser at utviklingen i skatteetatens kontrollvirksomhet vil bli fulgt tett gjennom styringsdialogen.

Ressurser

Finansdepartementet opplyser at skatteetatens samlede ressursbruk i skatteregionene er redusert fra

4 638 årsverk i 2011 til 4 287 årsverk i 2014. Ifølge departementet er dette en konsekvens av en styrt utvikling der it-modernisering og utviklingstiltak i etaten har vært prioritert. Departementet viser til at andelen årsverk til kontroll av næringsdrivende og selskaper av skatteetatens samlede kontrollressurser har økt fra 55,6 prosent i 2011 til 59,6 prosent i 2014.

Opplevd oppdagelsesrisiko

Finansdepartementet opplyser at opplevd oppdagelsesrisiko blant næringsdrivende og selskaper har vært økende fra 2012 til 2014. Departementet viser til at Skattedirektoratet følger utviklingen i opplevd oppdagelsesrisiko nøye, og arbeider med målrettede tiltak for å synliggjøre kontrollinnsatsen og øke den opplevde oppdagessannsynligheten.

Innkrevning av merverdiavgift

Finansdepartementet opplyser at det i perioden 2011–2014 har fulgt opp restanse- og resultatutviklingen på merverdiavgiftsområdet gjennom styringsdialogen med skatteetaten.

Ifølge departementet har det vært en nedgang i den aktive merverdiavgiftsrestansen fra 2012 til 2014. Samtidig gir departementet uttrykk for at etaten fortsatt vil prioritere arbeidet med å redusere restansene.

Saksbehandlingstidene på klagesaker

Finansdepartementet opplyser at det i perioden 2011–2014 har vært en viss økning i andelen klager som blir behandlet innenfor de ulike tidsfristene som er satt for skattekontorene, skatteklagenemnda og Klagenemnda for merverdiavgift. Departementet viser for øvrig til at Skattedirektoratet følger utviklingen på området nøye.

Departementet opplyser videre om at Stortinget har vedtatt at det skal opprettes en ny landsdekkende klagenemndsordning på skatte- og avgiftsområdet (skatteklagenemnda). Ifølge departementet innebærer ny klagenemndsordning én landsdekkende klagenemnd for skatt og merverdiavgift. Riksskattememnda skal oppheves. Formålet med den nye skatteklagenemnda er å styrke klageordningen på skatteområdet, bedre rettssikkerheten og å styrke de skatte- og avgiftspliktiges tillit til at klagesakene blir behandlet på en tilfredsstillende måte.

Finansdepartementet opplyser at det ikke er tatt endelig stilling til tidspunkt for når den nye klagenemndsordningen skal tre i kraft, men at den nye ordningen tidligst vil kunne gjelde fra 1. januar 2016. Departementet opplyser at Skattedirektoratet er gitt i oppdrag å forberede opprettelsen av den nye klagenemndsordningen.

Skatteopplysningen – ventetider og kvalitet i svar

Ventetider

Finansdepartementet opplyser at det er fornøyd med utviklingen i ventetid ved telefonhenvendelser til Skatteopplysningen, og viser til at det fra 2012 til 2014 har vært en nedgang i ventetidene på de fire mest brukte tastevalgene. Disse tastevalgene utgjør 85 pst. av de totale anropene til Skatteopplysningen. Departementet viser samtidig til at skatteetaten arbeider målrettet for at en større andel av etatens kommunikasjon med brukerne kan skje via digitale kanaler.

Kvalitet på svar fra Skatteopplysningen

Finansdepartementet opplyser at god kvalitet på svarene fra Skatteopplysningen er en sentral del av skatteetatens service overfor brukerne og viktig for etatens omdømme. Departementet opplyser at eksterne byråer i 2011 og 2013 har gjennomført målinger av kvaliteten i Skatteopplysningens svar. Byråene har tatt utgangspunkt i faglige spørsmål som oftest blir stilt til Skatteopplysningen. Resultatene fra de undersøkelsene departementet viser til, gir ingen indikasjon på at kvaliteten i svarene fra Skatteopplysningen er bedret fra 2011 til 2013.

Finansdepartementet opplyser at Skattedirektoratet har iverksatt en rekke tiltak for å følge opp kvaliteten i Skatteopplysningens veiledning.

Departementet opplyser at det i hovedsak er tilfreds med etatens servicenivå, men at det i styringsdialogen likevel har påpekt viktigheten av at kvaliteten på svarene i Skatteopplysningen følges opp. Departementet opplyser at det fra og med 2014 har etablert et eget styringsparameter for kvaliteten i Skatteopplysningens veiledning, i form av krav til andelen korrekte svar, og at utviklingen i kvaliteten bør måles årlig.

1.4.1.2 RIKSREVISJONENS VURDERING

Riksrevisjonen registrerer at det er gjennomført en rekke tiltak på områder hvor det ble påpekt svakheter i Dokument 3:4 (2011–2012), og at Finansdepartementet mener at skatteetaten jevnt over oppnår bedre resultater enn før omorganiseringen i 2008.

Riksrevisjonen merker seg at Finansdepartementet har gått bort fra å styre på antall kontroller, og at skatteetatens kontrollvirksomhet i større grad skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Dette har gitt mer treffsikre kontroller, men samtidig har kontrollomfanget blitt betydelig redusert etter innføringen av nye styringsparametere. Riksrevisjonen understreker derfor viktigheten av at Finansdepartementet fortsatt følger opp utviklingen i både omfang og sammensetning av kontrollene som gjennomføres og totalt avdekket beløp.

Riksrevisjonen registrerer at skatteetaten har iverksatt flere tiltak for å bedre kvaliteten i Skatteopplysningens veiledning. Til tross for disse tiltakene viser målinger gjennomført av eksterne byråer at kvaliteten i svarene fra Skatteopplysningen ikke er bedret fra 2011 til 2013. En forutsetning for å kunne etterleve regelverket er at skattyterne får korrekt og fullstendig informasjon når de henvender seg til skatteetaten. Det vises i tillegg til at kontroll- og konstitusjonskomiteen i sin innstilling understreket viktigheten av at befolkningen får korrekte opplysninger når de henvender seg til Skatteopplysningen.

Riksrevisjonen vil følge saken videre.

1.4.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til Riksrevisjonens oppfølging av undersøkelse av reorganiseringen av skatteetaten, Dokument 3:4 (2011–2012).

Komiteen viser til at da Stortinget behandlet omorganiseringen i mars 2012, ble det uttrykt at målsettingene var svært ambisiøse og at det ville ta tid før fordeler og gevinster ville vise seg. Under henvisning til Riksrevisjonens oppfølging er det komiteens oppfatning at det nå kan slås fast at reorganiseringen i all hovedsak har vært vellykket. Komiteen er tilfreds med dette.

Komiteen merker seg at Finansdepartementet har igangsatt en rekke tiltak for å bedre kvaliteten på arbeidet i skatteetaten som følge av den gjennomførte reorganiseringen.

Komiteen slutter seg til Riksrevisjonens anbefaling om viktigheten av at Finansdepartementet følger opp utviklingen i omfanget og sammensetningen av kontrollene. Komiteen vil særlig legge vekt på Riksrevisjonens understreking av at svarene som skatteetaten gir når skattytere henvender seg, må være konkrete og fullstendige.

Komiteen er tilfreds med at Riksrevisjonen følger saken videre.

1.4.3 Riksrevisjonens undersøkelse av politiets arbeid med vinningskriminalitet – Dokument 3:6 (2011–2012)

1.4.3.1 INNLEDNING

Dokument 3:6 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse av politiets arbeid med vinningskriminalitet ble sendt Stortinget 31. januar 2012. Kontroll- og konstitusjonskomiteen avga sin innstilling 24. april 2012, jf. Innst. 256 S (2011–2012). Saken ble behandlet av Stortinget 24. mai 2012. Formålet med Riksrevisjonens undersøkelse var å vurdere i hvilken grad politiets arbeid med vinningskriminalitet er i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger om å forebygge bedre, reagere raskere og oppklare mer.

En samlet kontroll- og konstitusjonskomité viste til at vinningskriminalitet i 2010 utgjorde 59 prosent av all anmeldt kriminalitet, og at dette samtidig var de minst oppklarte lovbruddene. Komiteen mente videre at det var særlig urovekkende at så få boliginnbrudd oppklares.

Komiteen understreket at det er viktig at politiet har stor tillit i befolkningen. Politiets nasjonale innbyggerundersøkelser fra både 2008, 2009 og 2010 viste at over halvparten av befolkningen hadde et dårlig inntrykk av politiets etterforskningsinnsats av blant annet tyveri og innbrudd. Personer som hadde vært i kontakt med politiet etter å ha vært utsatt for en kriminell hendelse, hadde lavere tillit til politiet enn befolkningen generelt. Ifølge komiteen tyder dette på at mange blir møtt av politiet i slike situasjoner på en måte som ikke er tillitskapende. Komiteen mente dette er forhold det er viktig at departementet og Politidirektoratet griper fatt i, og at det er viktig at det settes i verk tiltak som kan bygge opp tilliten til politiet.

Komiteen merket seg også med bekymring funnene i politiets nasjonale innbyggerundersøkelse fra 2010 om at den hyppigste årsaken til ikke å anmelde en vinningsforbrytelse var liten tiltro til at politiet ville etterforske saken, og at man derfor antok at den ville bli henlagt. Dette gir signaler om at slike forhold også kan ha stor betydning for nedgangen i antall anmeldelser.

Komiteen viste til at DNA på sikt vil kunne bidra til høyere oppklaringsprosent, og understreket at det er viktig at allerede utdannet politi får nødvendig opplæring i dette. Komiteen mente det var viktig at politidistriktene tar lærdom av andres positive erfaringer i arbeidet med å bekjempe vinningskriminalitet, og at departementet og Politidirektoratet må legge til rette for en systematisk kompetanse- og erfaringsoverføring mellom distriktene, slik at god praksis blir synliggjort og benyttet i større grad.

Komiteen merket seg at Riksrevisjonen trakk fram at lav oppklaringsprosent kunne skyldes at bekjempelse av vinningskriminalitet i noen distrikter ikke var tilstrekkelig prioritert i ledelsen, at det ikke var dedikerte politiressurser til vinningskriminalitet i politidistriktene og at det manglet analysekapasitet. Komiteen understreket at den var enig med Riksrevisjonen i at politiet må bedre oppklaringsprosenten for alle typer vinningskriminalitet, og at dette arbeidet må prioriteres av ledelsen i alle politidistrikter.

1.4.3.2 DEPARTEMENTETS OPPFØLGING

Riksrevisjonen ba i brev 13. april 2015 Justis- og beredskapsdepartementet om å gjøre rede for status og hvilke tiltak som er iverksatt for å følge opp rapportens hovedkonklusjoner og kontroll- og konstitusjonskomiteens merknader, jf. Innst. 256 S (2011–2012). Departementet svarte i brev 28. mai 2015.

Departementet opplyser som en generell merknad at vinningskriminaliteten, målt i antall anmeldelser, er betydelig redusert i løpet av de siste 4 årene. Etter departementets vurdering skyldes dette et målrettet og bevisst arbeid i mange politidistrikt, og ikke minst som følge av et godt samarbeid på tvers av politidistriktene. Departementet vil særlig trekke fram betydningen både av at personer som oppholder seg ulovlig i Norge, raskt sendes ut av landet, og samarbeid med politiet i andre land.

Departementet peker på at nærpolitireformen vil kunne få stor betydning for oppgaveløsningen og resultatene i politiet – også når det gjelder bekjempelse av vinningskriminalitet. Større og færre politidistrikter vil gi mer robuste fagmiljø, mer enhetlig oppgaveløsning og bedre grunnlag for overordnet styring og prioritering.

Oppklaringsprosent

Justis- og beredskapsdepartementet opplyser at de i likhet med Riksrevisjonen mente at oppklaringsprosenten på området i perioden 2006–2010 var for lav – særlig når det gjaldt så alvorlige forbrytelser som innbrudd i bolig. Departementet vil framholde at det i mange av vinningslovbruddene er få tekniske spor og andre opplysninger, noe som gir politiet et vanskelig utgangspunkt for oppklaring. Det er likevel på det rene at den generelle oppklaringsprosenten fortsatt er for lav, og at det for boliginnbrudd bør forventes at flere saker oppklares, selv om det har vært en positiv utvikling i perioden etter undersøkelsen.

Departementet viser til at total oppklaringsprosent på landsbasis i vinningssaker har sunket med 0,7 prosentpoeng siden 2011.

Departementet framhever at utviklingen for oppklaringsprosenten når sykkeltyverier og grove tyverier trekkes fra, viser at politiet er på tilnærmet samme nivå som i 2011.

Parallelt med at oppklaringsprosenten har holdt seg relativt stabil, er antall anmeldte saker redusert betydelig.

Departementet har innhentet statistikk fra Politidirektoratet der oppklaringsprosenten er brutt ned på distriktsnivå. Resultatene for 2014 varierer fra 11,3 pst. til 31,6 pst. for de ulike politidistriktene, og variasjonen er tilsvarende i de foregående årene. Etter departementets vurdering er forskjellene så store at det vil be Politidirektoratet undersøke nærmere hva som er årsaken til dette.

Grove tyverier fra bolig

Departementet viser til at kontroll- og konstitusjonskomiteen uttalte at det var særlig urovekkende at så få boliginnbrudd ble oppklart.

Departementet konstaterer at oppklaringsprosenten for grove tyverier fra bolig er høyere i perioden

etter Riksrevisjonens undersøkelse. Departementet viser til at antall oppklarte saker i snitt per år er noe lavere – ca. 674 i 2006–2010 mot ca. 624 i 2011–2014, og at det har sammenheng med nedgangen i denne typen kriminalitet. Både nedgangen i antall saker og økt andel oppklaring skyldes etter departementets oppfatning en målrettet innsats fra politiets side.

Etter departementets vurdering er resultatene ikke tilfredsstillende verken når det gjelder den generelle oppklaringsprosenten på vinningslovbrudd eller oppklaringsprosenten for grove tyverier fra bolig.

Politiets tillit i befolkningen

Justisdepartementet opplyser at det i perioden etter Riksrevisjonens undersøkelse har vært gjennomført innbyggerundersøkelser i 2012 og 2014. I innbyggerundersøkelsen for 2014 svarer 89 prosent at de har tillit til politiet. Økningen er på 3 prosentpoeng siden 2010, da den var 86 prosent.

Som påpekt av kontroll- og konstitusjonskomiteen viste tidligere undersøkelser at over halve befolkningen hadde et dårlig inntrykk av politiets etterforskningsinnsats ved tyveri og innbrudd. I 2014 er andelen redusert til 33 prosent. Departementet ser dette som en klar og gledelig forbedring. Det at hver tredje innbygger fortsatt har et dårlig inntrykk av politiet i disse sakene, er likevel ikke godt nok, og departementets mål er å bedre politiets omdømme ytterligere. Det framheves at ytterligere framgang trolig vil kreve en høyere oppklaringsprosent, og at færre saker blir henlagt. Samtidig vil det kreve at politiet i kontakt med de som har vært utsatt for kriminalitet, skaper en forståelse for hvilke saker det er mulig å oppklare, og hvilke saker det er riktig å henlegge fordi det ikke er spor å gå etter.

Mørketallene er fortsatt betydelige på området vinningskriminalitet. De to viktigste faktorene for ikke å anmelde kriminalitet er at fornærmede opplever at det ikke var en alvorlig nok hendelse (27 prosent), eller at man mener at saken trolig ville blitt henlagt / ikke prioritert (26 prosent). Undersøkelsen er ikke brutt ned til ulike kriminalitetstyper, men på generelt grunnlag antar departementet at det kan være personer som har vært utsatt for vinningskriminalitet, som oppgir at de ikke vil anmelde.

Bruk av DNA i saker med vinningskriminalitet

Justis- og beredskapsdepartementet opplyser at spørsmålet om økt oppklaringsprosent ved økt bruk av DNA-bevis i vinningssaker har vært viktig for departementet. I tiden etter Riksrevisjonens undersøkelse ventet departementet på evalueringen av DNA-reformen før det skulle iverksette tiltak. DNA-evalueringen «Fra spor til dom» ble forsinket og forelå først sent i 2013. Konklusjonen i evalueringen var

tydelig – i vinningsaker har bruk av DNA ført til at flere saker er oppklart.

Etter departementets vurdering er det mulig å øke oppklaringsprosenten i politidistriktene, og kanskje særlig på området grovt tyveri fra villa og leiligheter. Departementet har signalisert en klar forventning om økt bruk av DNA i 2015. Departementet vil i styringsdialogen med Politidirektoratet understreke at det forventes at politidistriktene gjennomfører slik etterforskning på innbruddsåstedene, og vil ved rapporteringene etterspørre effekten av økt innsats i form av økt oppklaringsprosent.

Kompetanse og erfaringsoverføring

Justis- og beredskapsdepartementet viser til Politidirektoratet som er enig med kontroll- og konstitusjonskomiteen i viktigheten av å legge til rette for kunnskaps- og erfaringsoverføring. Direktoratet har i 2015 sammen med Riksadvokaten gjennomført en analyse der fem politidistrikter ble besøkt. Analysen hadde som formål å bedre kunnskapen om hvilke forhold som påvirker saksflyt og produktivitet i distriktenes straffesaksbehandling, og trekke ut læringspunkter for felles læring og forbedring ved viderefremming av funnene.

Analysemiljøer og dedikerte grupper til arbeid med vinningskriminalitet

Justisdepartementet vil framheve at kunnskapsbasert og kunnskapsstyrt kriminalitetsbekjempelse er meget viktig. For å sikre at ledelsen i politiet og i distriktene har gode beslutningsgrunnlag ferdigstilte Politidirektoratet i 2014 Etterretningsdoktrine for politiet. Doktrinen skal ifølge Politidirektoratet skape bevissthet om utfordringene i kriminalitetsbildet og sikre at kunnskap ligger til grunn for politidistriktets strategiske valg og prioriteringer. Doktrinen gjelder for alle typer kriminalitetsutfordringer politiet står overfor, og vil gi et godt grunnlag for å arbeide målrettet blant annet mot vinningskriminalitet. Det framkommer i årets disponeringsskriv til politi- og lensmannsetaten at politiet i løpet av 2015 skal ta i bruk arbeidsmetodikken som beskrives i doktrinen.

Departementet ser etterretningsdoktrinen som viktig for å innrette politiets bekjempelse av vinningskriminalitet på en mest mulig effektiv måte, og legger til grunn at denne nå etterleves i distriktenes arbeid. Når det gjelder dedikerte grupper som arbeider med vinningskriminalitet, har departementet vært opptatt av at politidistriktene setter av ressurser til å jobbe systematisk med gjengangere (bofaste vinningskriminelle) og har kompetansmiljøer mot mobile vinningskriminelle (vinningskriminelle uten opphold eller bopel i Norge), slik det framgår av tildelingsbrevet i 2013. Gjennom rapportering til Poli-

tidirektoratet framkommer det at samtlige distrikter som har mobile vinningskriminelle, har gjennomført tiltak. Departementet viser også til Oslo politidistrikt, som har satt ned en dedikert gruppe som jobber med lommetyverier med gode resultater.

Departementet framholder at målrettet innsats som setter de kriminelle som utøver gjentatt kriminalitet, ut av spill – enten ved god forebygging eller varetektsfengsling og dom – først og fremst forventes å føre til færre straffbare forhold, og i mindre grad vil påvirke oppklaringsprosenten. Dette gjør seg også gjeldende ved returarbeid/uttransportering av kriminelle utlendinger. Uttransportering av kriminelle som ikke har lovlig opphold i Norge, har vært og er et viktig satsingsområde for departementet.

Departementet opplyser avslutningsvis at det i styringsdialogen med Politidirektoratet vil legge stor vekt på arbeidet med å heve kvaliteten på politiets etterforskningsarbeid i saker med vinningskriminalitet. Målet er raskere saksbehandling, høyere oppklaringsprosent og at flere saker blir behandlet. Departementet mener dette både vil virke forebyggende, slik at vinningskriminaliteten reduseres ytterligere, og at bedre resultater vil ha positiv betydning for politiets omdømme og publikums tillit.

1.4.3.3 RIKSREVISJONENS VURDERING

Riksrevisjonen ser positivt på at departementet i styringsdialogen med Politidirektoratet vil legge stor vekt på å heve kvaliteten på politiets arbeid med vinningskriminalitet. Målet er raskere saksbehandling, høyere oppklaringsprosent og at flere saker blir behandlet.

Riksrevisjonen har merket seg at iverksettelsen av tiltak for å bedre oppklaringsprosenten ble utsatt i påvente av evalueringen av DNA-reformen som først ble sluttført sent i 2013. Det kom tydelig fram av evalueringen at bruk av DNA har ført til at flere saker med vinningskriminalitet er oppklart. Riksrevisjonen ser positivt på at alle som utfører operativ tjeneste, har kompetanse til å kunne sikre DNA-spor, og at departementet har signalisert en klar forventning om økt bruk av DNA i 2015.

Riksrevisjonen har merket seg at antall anmeldte saker om vinningskriminalitet er redusert de senere årene, men at mørketallene på området er betydelige. Riksrevisjonen har videre merket seg at politiets innbyggerundersøkelser viser at publikums tillit til politiet generelt er høy, men at det fortsatt er en stor andel som har et dårlig inntrykk av politiets innsats ved tyveri og innbrudd.

Etter Riksrevisjonens vurdering gjenstår det fortsatt viktige utfordringer i politiets arbeid med vinningskriminalitet. Oppklaringsprosenten for disse sakene er nærmest uendret, og det er fortsatt store forskjeller i oppklaringsprosenten mellom politidis-

triktene. Riksrevisjonen har merket seg at departementet anser forskjellene som så store at det vil be Politidirektoratet undersøke dette nærmere.

Riksrevisjonen vil følge saken videre.

1.4.4 Komiteens merknader

Komiteen viser til Riksrevisjonens undersøkelse av politiets arbeid med vinningskriminalitet, Dokument 3:6 (2011–2012). Det vises også til innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen, jf. Innst. 256 S (2011–2012). Komiteen viser til at politiets arbeid med oppklaring av vinningsforbrytelser er av stor betydning for befolkningen. Oppklaring av denne type kriminalitet er viktig for befolkningens tillit til politiet.

Komiteen viser til og har merket seg at antallet anmeldelser er betydelig redusert de siste fire årene. Dette skyldes et målrettet og bevisst arbeid i mange politidistrikter. Komiteen er tilfreds med det. Komiteen viser imidlertid til at den samlede oppklaringsprosenten på landsbasis i vinningssaker har sunket med 0,7 prosentpoeng siden 2011. Variasjonene i oppklaringsprosent mellom politidistriktene fra 31,6 til 11,3 prosent er etter komiteens oppfatning for stor. Komiteen er tilfreds med at departe-

mentet vil følge dette opp overfor Politidirektoratet. Riksrevisjonen må også følge dette nøye.

Komiteen slutter seg til Riksrevisjonens påpekning av at bruken av DNA-bevis er en viktig faktor for oppklaring av vinningsforbrytelser. Komiteen vil understreke betydningen av at alle som utfører operativ tjeneste, har god kompetanse til å kunne sikre DNA-spor.

Selv om antallet anmeldelser er gått ned, er det fortsatt store mørketall.

Komiteen slutter seg til Riksrevisjonens oppfatning av at det fortsatt er store utfordringer i politiets arbeid med vinningskriminalitet. Det er derfor også viktig og nødvendig at Riksrevisjonen følger saken videre.

2. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 3:1 (2015–2016) – Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner som er behandlet av Stortinget – vedlegges protokollen.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 16. februar 2016

Martin Kolberg

leder og ordfører

